

1918
Kjære Kramer!

1918

U. B. BERGEN
Ms. 1808C5

Nei det gaar ikke an med alle dine for-
ringer, - jeg kommer mig i en vundløs gjæld
til dig, - en taknemligheds gjæld, som jeg aldrig
kan betale - eller gjengjælde tilnærmelsesvis.
Ja tusend tak da kjære Kramer og frue!

Jeg kan ikke takke i ord, som jeg gjerne
ville, - det er bare saa altfor stor present,
og saa altfor fint for en saadan lækkerme-
som mig at gaa med guldhorquet. Jeg har
aldrig misundt hverken Fond eller Fluge
at de "brillierede" med guld - (Fluge har
kjøbt dem af en tyv i Bergen for et par kr.)
og Fond har parat sine, - saa jeg har ingen
ahuelse om verdien - men jeg har en bange
ahuelse om, at den ~~smaa~~ skæves med trisifret
tal, - og da synes jeg du har taget alt for dybt
ind i din pecunia = beholdning. —

Og saa har du lagt ind en hel del, som du
ikke sender regning paa og som skal staa til af-

betaling paa det billede du har bestilt, siger du,
 men hvilket billede er det egentlig? -
 er det samme saa stor, at jeg ikke husker det,
 var det "raabbarabilledet"? - Eller var det
 ikke noget bestemt af de paabegyndte? - Raab-
 barabilledet var jo, som du husker egentlig be-
 stilt (af Meyer); men naar han ikke tog det
 dengang, ^{men} vilde ha det til en af sine venner,
 saa er jeg egentlig uden forpligtelse, - rigtignok
 fik jeg spørgsmaal fra en Engelsen, som havde
 bestilt - saa han - glemmer H. Meyer - men
 han mente intet bestemt billede, - jeg havde
 ham da nok, naar jeg fik noget færdig, -
 jeg kunde jo gaa i mødefeld lave ham eller
 Meyer en Copi eller gøre færdig det andet,
 som du saa (i begyndelsen) paa Myklebrust,
 - det var rigtignok ikke tænkt at være det
 samme ganske, - (egentlig et helt andet
 landskab), - heru rigtignok fra gamle præste
 gaard haven men i forskjellig afstand fra, hængen
 og ogsaa rundt mod en anden kant. -

det er jo ogsaa vist om nogen af billederne
 blir saa gode, at jeg tør slippe dem af haanden
 men du faar komme hid ofte og "korrigere"
 eller sige din mening, indtil billedet blir godt
 nok. "Ja vist" - siger du nok i dit indre:
 "det blir dyre jølske turer" - men hvorfor
 skal du stadig spende saa meget paa og
 naar du kommer, - du ser hvor tarvelige
 vi har det, og tar' - det, naar der kommer,
 og tage den hertigranten fra. Dilettant til Førd
 og vor kommunale bil hid, saa vil du ikke tabe
 syndelig i tid og mere end halvdelen i
 penge. - selvfølgelig er det bedre at tage
 den Vadsø, - men tag iallfald den kommunale fra
 Førd og hid. Med tiden kommer den ogsaa kommu-
 nale bil fra Vadsø til Førd - "interkommunal"
 som jeg vistnok nævnte i sidste brev. - ja du
 har vel faaet det, - jeg har ikke faaet indrettet
 noget i mellemtiden - kun lidt "følning"
 thi jeg er bleven heftet ved nogle dage, som

101
"juridisk konsulent" - her kendte nemlig et
stødt ulykkes tilfælde:- et barn som havde
lidt "engelsk syge" havde faaet en god styr-
kende medicin fra doktoren - og var bleven
kelt frisk, men var saa glad i den gode me-
dicin, at hendes ^{smille} bedstemor gav hende en dosis
daglig;- og barnets far havde en dag sat et glas
concentreret kreaturvask i samme kuffet, som
bedstemoren havde barnets medicin; og hun tog da
feil og gav barnet giften, saa det døde efter en
halvtimes frygtelige lidelse. Faren hørte da
de til mig, for at jeg skulde komme og se om
noget var at gøre;- han var rent frisk af
fortvivlelse (og som frygtedes havde straf og folke-
mak), - han tænkte at jeg kunde male af barnet
for ham eller fotografen det, - og saa vilde
han fra mig til at underhandle med lægen
den. - Det var en sød mand, som har gjort
mig flere tjenester (takkede mig hilstak her), og
jeg syntes, jeg maatte hjælpe ham saa godt, jeg kunde,
han troede det skulde lade sig gøre at opgive
"den engelske syge" som dødsarsag - men jeg

V

kom snart efter, at andre folk der i adelen
den havde paaet myse i bakkens rammer.
(der var mange maa-børre paa gaarden og sligt
kan ikke holdes hemmeligt) — jeg raadede
ham derfor til, at vi skulde opgive alt for
lensmanden, — og jeg reiste med ham ned og
til Grevbo efter at jeg havde prøvet nogle
fotograf-optagelser af bærnet (et rigtig værdt
jente-barn). Grevbo kjendte heldigvis manden
som en kække mand og telefonerede til politimester-
ten og fik ordnet det, saa manden slap nogen
viden ulovlighed med et lidet nødvendigt politiforhør
af lensmanden selv — (loven kræver jo en retlig
sagkyndig, ligesom i disse tilfælde)

Saa har jeg haft en del mere ubehagelige ting at
passe med et uforstaaeligt brev fra sykehus-
ets forstaaende før, — som antagelig tænkes, at
skæmmen mig, — men han har været saa uheldig
at, gaa porto-fribetalt for ned og jeg arbejder paa
en spræng granat, som snart skal bringe ham til
taushed, — saa kom jeg efter, at du er en af mine

forbunds fæller, som er blivne "forredet" og gaaet
 over til fienden, - hans menne. jeg opretholdt og givt
 ham en ordentlig "dukkert", og manden blev saa
 "ilde tilbende", at jeg tilslut siges tryk i ham,
 han var villig til at erklære, at det var hans
 virkelige mening at stemme imod viden forfølgel-
 se af mig; men styret fremstillede saadan sig for
 styrets medlemmer, at han misforstod det hele
 og mente galt.

Men kan jeg ogsaa fortælle dig, hvorfor jeg ikke
 er blivne saa ivrig for den store fælleshandel,
 som jeg oprindeligt ikke interesserede mig
 saa meget for, - jo "pakteren" er ophavsmanden
den til hele forfølgelsen mod mig, - og da han
 deruden forsøgte at for departmentet til at
 omstyrte handelen, som far havde gjort, da han
 fik kjøbt den lille del af præstegarden, -
 saa har jeg nu en qvinde omledning til
hjem, som jeg længe har søgt efter, - en udel-
 nødig gjenjældelse af det, han forsøgte mod
 far, - at han to gange har bedrøvet mig paa
 større pengebeløb, men heller ikke saadan bedre for

ham, — det skulde være mig en fryd at komme
ind i hans stue den 14 april 1921 og sige: hurra
med dit jule og dit pakk.

Men derfor vil jeg selvfølgelig ikke give en
par hundrede kroner mere for gaarden end den er
værd, — jeg talte med grundeieren igennem, og så,
at jeg gerne ikke over 8500, — og jeg giver him det
ogsaa, hvis husene og rettelighederne blir døde
for grundeieren, — men 8500 kr. Skulder jeg
garanterer ham i alle tilfælde for hele, og her
uden biftaler og med husene og setrum og oven.

Jeg fik ogsaa greie paa, hvordan det gik
med hans forhandlinger med byghjælpskassen
him dag, — da jeg skrev til dig, — det gik
forresten dærlig, — eller rettere inden resultat,
da der er flere vanskeligheder, — blandt andet
viser det sig, at det ikke er den lige til at komme
over til Amerika for byghjælpskassen, — den Ameri-
kanske stat ~~er~~ ^{er} længe i mange vanskelig-
heder i veien for indvandring, — men det går nok
med tiden, og nogen auktion eller løsning af ~~den~~

bygselret og paktret vil ikke bygselfolkene gaa
 med paa, forund indvandringer til Amerika kan sikres,
 - dette er jo rimelig tale af bygselfolkene, - rigtignok
 kunde de nok overleve paktretter, og det er jo
 tænkt, nu paa at forandre lidt politik: jeg
 vil (med strammand) optræde som liebhaver til
 paktretstillingen og overbyde paktretten (han er paktret
 af "bygselskærken" som de saa - og han er vel en sund mand)
 I sine paktretter fra sidste mere end et aar, han
 han blive umulig at faa vakt, - han har ogsaa
 forstaaet gøre sig saa indvillig til at give sine
 bygselfolkene, og der er fare for, at han kan faa
 kjøle huse og omtrent af bygselfolkene (og selv
 følgende ogsaa paktretter for en billig pris, - og
 kanske forund - jeg har kommet ham i forkjøbet,
 - altsaa gjælder at forandre lidt politik,
 og da kan kanske i fremtiden tittholde mig
 som "paktret" - - det gjælder da for nu
 at handle snart, og da jeg fik givet paa at
 bygselfolkene dertilgheder staa paa kongens navn,
 maatte han jo have en formyndet (som alle
 kvinder her man have, - naar de er snart), og jeg

fik ogsaa give paa hvem formynderen var, —
 og — — alt i denne sak lagde sig saa
 forbaundet godt tilrette for mig — og
 saa for et øieblik have faaet „lykkens
 usædvanlige kalosjer“ paa mig (og maaske
 der kan de skaffe mig et par amerikanske billige?)

Ja det var altsaa en lykkelig kalosjer, —
 Jo formynderen viste sig tilfølgende at være
 en af mine allerbedste venner, — min eneste
 forsvare i spekkens ^{eller forældres} styre, — og min bror Kristi-
 ans søger, — paktum, som har søgt hver
 leilighed til at fortælle mig, passede paa, at
 denne „formynder“ var fraværende i et af by-
 kassets møter og fik drevet igennem,
 at prosekutoren mod mig skulde gaa til „høieste
 ret“, og paa grund af sin „forældres“ misforståelse
 fik han saadan drevet enten mig igennem.
 Nu maatte jeg altsaa i en fart opsøke min ven
 „formynderen“, som jeg indviede i hele saken, — og
 han lovede mig at gøre alt, hvad han kunde, for

at bygselfolkene ikke skal søge huse til
 pakthuse; - de maa jo ogsaa have huse tilladelse
 dertil; - men pakthuset er givet paa et aar
 (og kanske flere) til pakthuse - (dette skulde "for-
 mynderen nu paa undersøgt") (pasterfolkenes udsal-
 te nemlig, at de i sin flyttheds i Ques.,
 at det nu skulde være sidste gang, de flyttede;
 - de har nemlig tidligere maattet flytte fra en
 pæstning - og et stue fra et handelsstue, men de
 (sikker) begge steder antagende paa grund af
 indrageres forhold -). - Paa vilde man
 nu "formynderen" ogsaa søge iøvrigt, at
 fik huse billigst - eller (eventyrlig) gængs-
lieren - Thi vi tør foreløbig ikke "gaa bag
 hans ryg"; - men da man nu har en
 "straamand" (paa grund af bygselfolkene her
 til mig eller rettere Engel - jo var jo forlovet med
 datteren i gamle dage). Fordi en datter reist
 nok til Staden - naar af alle kræfter der,
 eller vilde jeg faa ham til at opkøbe som "straa-
 forpagter" for mig, han er nemlig ogsaa god ven af "formynderen".
 Fik idet øjeblik dit telegram -

Tak for Telegrammet. — du tog en stor fr-
 hjælp, thi oprigtig talt var jeg lidt rød-
 for, at du kunde synes, at jeg havde et vort
 formegent, og som det fremgik af beqvæd-
 æn af dette brev, — havde jeg allerede trængt
 mig 500 kr. tilbage, — dog betingelsesløst: — nu
 har vi altsaa ejendommen paa haand overført
 for 8000 kr. med et springetal af 500 pænt
 ydeligere nedgang er vist umulig. — Da grund-
 ejeren er bruden vedstaa det samme — det vil sige
 ca 6000 uden rettighejdene og uden husene og uden
 øen, — (selv om ved jeg ikke om var medtaget, men da
 grundeierens ikke ejer den, var den ogsaa med)
 og disse rigtige tilhæng maa nok tænes adskil-
 ligt om 2000, — saa vi har nu i virkeligheden
 budet billigere end den anden, — Jeg siger at vi
har den paa haand, det blir nok uregtigt, thi
 det kan tage tid med underhandlingerne om ud-
 vandringen til Amerika af bypselfolkene, men
 jeg har da allerede opnaaet en del: først og fremmest
 at pakleren ikke skal kjøbe træene i fra os for

billig pris, dernæst at grundeierne ikke skal
tage mere end 2000 eller højest 8500, hvor dygt
end sættheden og husene blir. Dernæst skal
jeg indvise, ~~af~~ eller gennem "Formynderen",
at beboerne ikke får noget væk til pakteren
flere aar - (hvis det ikke allerede er gjort) - kan
mere især have ret til at bestemme (som
formynder) hvornår der skal paktes -

Det er muligt, at Formynderen villig til at være stræ-
fsig, - det bli jo lidt vanskeligt at
det ager, - men hvis Amerikas-tilladelse og
underhandlingerne derom tager lang tid (over et aar)
skal pakteren dog ikke få lov at sidde der læn-
ge end ~~for~~ et aar til (for "aaremaal" altså).
Og helst bør Formynderen søge at få en anden
forpagter, - forresten kan det jo for handelsens skyld
blive ligegyldigt, hvem som sidder der, indtil gaar-
den er fri, men jeg vil sige på, hvad jeg kan
for at få "pakteren" væk (den mindste altså).
Der er en ting, som jeg mig lidt undt ved handel

og det er, at grundeierens bror, som har været min
tjenstedreng, - som bedste jeg har haft, (som er viss
mæde dog "kanst du minde indtaget") -
han har været og er min gode ven, - og han er
liebhaver til eiendommen ogsaa, - det er jo
ikke saa indlysende, om han ønsker en flak af
sin fædernes jord, men han har ikke råd at betale
saa meget, og grundeieren vil gerne have fuld
eller halv fuld værdi for sin eiendom, - men
jeg antydede for grundeieren, at det kunde blive en
mulighed, for, at vi afstod en remsse senere til ham,
og at vi kanske bare tog den indre del af gaarden
og om indvar og en 10-15 meter bred remsse paa den
ytre side af elven ogsaa, - saa kunde kanske
grundeierens bror faa kjøbe resten for ca 5-6000,
men først efter at vi havde været der nogle aar,
saa vi fik se, hvordan vi likte os, - og efter at
vi havde faaet bygget os huse indenfor elven
(hvor der er den bedste beliggenhed). Grundeieren
ville gerne tage mig paa ordet for sin bror, - det
blev da bare 2000 vi betalte for den indre del og
den om det udtalte skøde, - jeg tørde dog ikke
love noget sikkert om dette, før vi havde talt

dig - og jeg tror vi forebøbig indgaar at love noget -
 enhver er jo sig selv rådgiver - og du får sørge
 for, at du kan tilstrækkelig sikkerhed paa mig og
 en ordentlig kontrakt og imellem thi nu ser du
hvordan jeg kan være! - Oline og Oleus får
 nok føle det, nu thi grundeieren har lovet
 at meddele Oleus det, hvis nogen byder over
 ham for grundeierens, eller lade ham vide prisen
 først han vil, - dette har han nu lovet mig
 at vinde mig og saa vil han sin. nu hør, at
 det blir Oleus umuligt at løse den: 9-10000.
 Derfor gjælder det om tænkning - Oline har naturligvis
 mistanke om noget, - fordi grundeieren og jeg taler
 saa meget sammen hver dag, og ^{han} ~~vi~~ har været her
 to gange for at tale med mig (for at give mig be-
 stidelse om udfaldet af forhandlingerne med bygselsfolkene)
 Min spurgte Engel en dag om Oleus tænkte at
 hjælpe hussene i Gims først der blev auktion -
 han sa ogsaa at Oleus vilde give 6000 for Gims,
 hvis han fik alt sammen (naturligvis da uden den,
 som han ikke ^{at den er udenfor gaarden, Gims} tænker paa afgang - og som aldrig skal slippe
 mig ud af hænderne)

Ja det er jo kjedelig at den Amerikahistorien
skal stille sig i veien, saa vi ikke straks kan
faa tagt eiendommen i besiddelse; men jeg
har tænkt at forsøke at faa formynderen til
at skænke bygselbønnen med, at det blir
shuang og shuang med at komme over til
Amerika, - saa de mere skynde sig, - og
dermed vil jeg forsøke ud, at de tænke at vente
til en datter i Amerika kommer hit og tager
den med sig over, - den yngste datter, som er
hjemme, for bygselbønnen, kører sig nok for
at reise, da hun aldrig har været ude.

Forløbig ved jeg intet andet at gøre med
sagen.

Ja saa maaske har jeg tænkt for alt, da
har udrettet for mig, - men jeg vilde gjerne faa
betale det efterhvert, - og udvælte i brevetsko
- amerikanske - billige - størst minner
tænke jeg vil passe, men heri da har det travelt

maa lad det bare være, thi jeg har sendt mine
til skomakeren og blæse mig med træsko indtil videre.
Derimod vil jeg være dig taknemlig om du ved lei-
lighed vilde lade indsætte glas i de lorgnetter,

som jeg sender i brevet — det er $11^{\circ} \div 4$ jeg helst
vil have ^{i lorgnetterne} — ~~det lade glas er $11^{\circ} \div 3,5$ og det kan jeg~~
~~for tilhøre og have som et reserveglas — og saa kan~~
jeg faa et glas til reserve af $11^{\circ} \div 4$ — Det glas,
som blev sendt var for stort og retourneres, — jeg
maa have tilgængelige lorgnetter for stor. —

Jeg har givet manden, som solgte skinkerne en
overblikning, fordi han havde skåret dem stykke, og
jeg sa, at han faar ikke mere end $5^{\circ} 50$ pr. kg. —
altsaa det samme, som Handelsmanden for Rønne
fuldte for sit (rigtig nok. deiligste. flæsk) — ^{end det de 10} til at
spise / spise, tror jeg ikke du faar stort bedre flæsk — men
vil du have det til at koge, kan jeg skaffe dig ridsten
hvor meget, du vil have, og da kanske indog til 5 kr.
pr. kg. delvis. Men han skal faa lov at skaffe os en
finere skinke første gang, hvad tilbehøret angaar.
Han vil kjøbe et hus af mig — det staar paa hans grund,
saa jeg har lidt brænd paa ham. Du skal faa igen det
du har betalt ^{for meget}! Engst sa det var 8 kr. Du skal da ha 6,75
der vel! Bedste hilsen og tak fra alle her Din hængsle Astrup